

Taxner Tünde: Mozaikok

Család ül az asztal körül. Azonos vonások, más személyiségek: öregek, fiatalok, életkezdők és túlélők. Nem csak a vér, történetek fűzik őket össze. Mama hogyan lett rosszul a Kaukázusban, és szerzett az alkoholtilalom idején vodkát, amit az utcán újságba csomagolva vittek a helyiek. Papa hogyan etetett a német vendégekkel abált szalonnát, halászlevet, véres hurkát, hogyan vitte el az egyetemistákat kirándulni a Szépasszonyvölgybe. Nagypapa hogyan hozta haza egy író hagyatékát Londonból, és dobozolt be több ezer könyvet pár óra alatt. „Ezt a kedves udvariasságot a nagyanyádtól örökölted” – mondja az egyik. „A dédinek voltak ilyen lila virágai, mint neked az új lakásban” – mondja a másik kedves arc. A Műegyetemi kirándulásokat, a kaukázusi repülőutat a szovjet beföldi repülőjáráttal, a mára 23 éves kislány születését már mindannyian sokszor hallották, mégis minden alkalommal, amikor összeülnek, újra és újra elmesélik egymásnak. Minden alkalommal ugyanazt, mégis mindig mást. Eltér egy hangsúly, egy mosoly, és húsz év után is derülnek ki újabb részletek.

Anya és apa még nem mesélnek annyit újra és újra, de amikor pár év múlva nagyszülővé válnak, biztos ez az idő is elérkezik majd. Az öregek poharznak (szigorúan csak száraz vöröset), rajonganak a húslevesért, a trüffeltortáért és a mézes fokhagymáért. Mosolygok, amikor belekezdnek a következő történetbe. Biztos azt hiszik, hogy az öcsém még nem hallotta valamelyiket, pedig már ő is tizenkét éve ott ül velünk az asztalnál. Nem beszélünk róla, de nagyon kamaszodik. Megnőtt keze, lába, még a bajsza is, mégis szereti hallgatni a bonyodalmakat a nagymarosi mérőgyakorlatokon, a párizsi kiruccanásokat és anyáék esküvői menüjét.

Kívülről tudjuk mindketten, a 21. századi unokák, hogy milyen volt az átkosban, hogy mekkora a kenyér értéke, milyen volt a vonalas telefonok kora, kik voltak a nemzet nagy színészei, miért kellett összeszorult szívvel várakozni a határon, és hogyan lehetett átjutni Kelet-Berlinből Nyugatra, vagy Magyarországról Zsigulival Isztambulba. Végtelen tudás és izgalom, csillogó szemekkel hallgatom. Fel szeretném venni, le szeretnék írni minden szót, színes fényképeken rögzíteni, elzárni a családi ebéd illatait egy dobozba, hogy száz évekig elálljon.

Közben nekem is születnek történeteim. Amikor bepakoltuk a zongorámat a költöztetőautóba, anya pityergett kicsit. A diplomaosztómat, a keresztelőmet, az első szakításomat is az ő öröm- és bánatkönnyei kísérték. Emlékszünk azokra a pillanatokra, amikor egymásra nézve meghatódtunk, könnyes lett a szemünk. Pontosan fel tudom idézni, mit jelentett ott lenni a

szüleim ezüst- vagy a nagyszüleim aranylakodalmán. De hogy hogyan lehet megélni egymással ennyi kerek évet, rejtély.

A történetekben érzem a kérdéseket is. Apa nem sír, sosem láttam, sosem hallottam. Nem tudom, mit érzett, amikor a nagyanyám elhunyt. Azt sem tudom, hogy nagypapa mennyire szerette a nagyszüleit, mama mennyit beszélgetett az édesanyjával, anya hogyan bírta ki a húgával és egy papagájjal évekig egy szobában. Biztosan volt íze a félelemnek 56-ban, a pesti utcákon, a rendszerváltáskor a hivatalokban és a doktori disszertáció megvédésekor. Ezekről nem mesélünk, de tudunk a hiányukról.

Ülök a családi ebéd romjai felett. Még egy kis mákos bejgli a tányéron, egy kis tea a Zsolnay csészékben. A szívünkben örökre őrizzük ezeket a történeteket, ezeket a hiányokat. Ezek a mozaikok építenek fel engem, ezek tesznek reménykedő felnőtté.